

совпадение по составу семейств наблюдается во второй половине года, а по видам – в начале и конце его.

Пятая часть видов, зарегистрированных в течение года, неизменно входят в состав МФП на каждой станции. Большинство макроводорослей МФП относятся к категориям постоянных и случайных компонентов ценоза.

Число видов в большинстве групп увеличивается от зимы к лету с последующим снижением осенью. Сезонная гетерогенность экологической структуры отделов более типична для Rhaeophyta и менее – для Rhodophyta.

МФБ бухты Ласпи отличается от МФП меньшим флористическим и таксономическим разнообразием. На искусственном субстрате, по сравнению с естественным, среднемесячное число видов в сообществе выше, а степень его варибельности ниже. В таксономической структуре МФП больше политипных родов и порядков. Подобно таксономической структуре экологические спектры альгоценозов МФП и МФБ в ряде случаев не идентичны друг другу.

Сходство МФП и МФБ проявляется на уровне таксономической структуры зеленых и бурых водорослей, соотношения всех таксонов и доли политипных родов у трех отделов, перечня таких родов и семейств у красных водорослей, только семейств – у зеленых. Кроме того, совпадает большая часть списка групп, доминирующих или занимающих после них второе место в экологических спектрах сообществ обеих жизненных форм.

Подобие и одновременно существующее своеобразие альгоценозов МФП и МФБ подтверждают значимость гидротехнических сооружений для поддержания биоразнообразия прибрежных акваторий Черного моря.

Литература

- Ациховская Ж.М., Чекменева Н.И. Оценка динамической активности вод района бухты Ласпи (Черное море) // Экология моря. - 2002. - Вып. 59. - С. 5-8.
- Зинова А.Д. Определитель зеленых, бурых и красных водорослей южных морей СССР. - М. - Л.: Наука, 1967. - 397 с.
- Ена В.Г. Заповедные ландшафты Крыма. - Симферополь: Таврия, 1989. - С.49-56.
- Дажо Р. Основы экологии. - М.: Изд-во Прогресс, 1975. - 245 с.
- Гринцов В.А., Загородняя Ю.А., Евстигнеева И.К., Лисицкая Е.В., Мурина В.В., Сеничева М.И., Чекменева Н.И. Биоразнообразие планктона, сообществ обрастания и зоны заплеска района Карадага в 2002-2003 гг. // Летопись природы. Том XX. 2. Флора и растительность. 2003 г. - Симферополь, СОНАТ, 2004. - С. 36 - 55.
- Гринцов В.А., Мурина В.В., Евстигнеева И.К. Биоразнообразие и структура сообщества обрастания твердых субстратов Карадагского природного заповедника (Черное море). // Морской экологический журнал, 2005а. - Т. 4, № 3. - С. 37-47.
- Гринцов В.А., Мурина В.В., Евстигнеева И.К. Новые сведения о биоразнообразии сообщества обрастания твердых субстратов в прибрежной зоне Крыма. Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту імені В. Гнатюка. Серія: Біологія. Спец. випуск "Гідроекологія". - 2005б. - № 4 (27). - С. 54-56.
- Зайцев Г.Н. Математика в экспериментальной ботанике. - М.: Наука, 1990. - 296 с.
- Калугина-Гутник А.А. Фитобентос Черного моря. - Киев: Наук. думка, 1975. - 248 с.
- Куфтаркова Е.А., Ковригина Н.П., Бобко Н.И. Оценка гидрохимических условий бухты Ласпи - района культивирования мидий // Экология моря. - 1990. - Вып. 36. - С. 1-7.
- Лакин Г.Ф. Биометрия. Учебное пособие для университетов и педагогических институтов. - М.: Высшая школа, 1973. - 343 с.
- Неврова Е.Л., Ревков Н.К. Видовой состав таксоценоза бентосных диатомовых водорослей (*Bacillariophyta*) бухты Ласпи (Черное море, Украина) // Альгология. - 2003. - Т. 13, № 3. - С. 269-282.
- Шенников А.П. Введение в геоботанику. - Л.: ЛГУ, 1964 - 447 с.

МАКРОМІЦЕТИ ШАЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ

О.П. Висоцька, В.П. Гелюта, І.С. Бесєдіна

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України,
Полтавський педагогічний університет ім. В.Г. Короленка

MACROMYCETES OF THE SHATSK NATIONAL PARK. - Vysotska O.P., Heluta V.P., Besedina I.S. - Nature Reserves in Ukraine. 12 (2): 56-60. - Information on macromycetes of the Shatsk National Park is given. There were recorded 107 species in this park. Among these fungi 48 species are mycorrhizal, 31 are xylotrophic, 16 are humus saprotrophs, and 12 are litter saprotrophs. The paper includes a list of species. Each species is characterized by localities, plant communities, and dates of collection.

Шацький національний природний парк (Шацький НПП) розташований на території Шацького району Волинської обл. Його площа становить 48977,0 га, де ліси займають 27472,8 га (56,1 % території парку), болота – 1344,3 га (2,7%), водойми (озера, ставки та канали) – 6932,5 га (14,1%) (Заповідники..., 1999).

Вперше про гриби Шацького НПП згадується у випусках "Флоры грибов Украины", присвячених оперкулярним дискоміцетам (Смицкая, 1980) та борошністороссяним грибам (Гелюта, 1989), де наводяться місцезростання лише чотирьох видів. Через 10 років з'являється

стаття про фітотрофні мітоспорові гриби парку (Андріанова, 1999), в якій подаються місцезнаходження та субстрати зростання 40 їх видів. Згодом І.О. Дудка (2001) публікує дані про знахідки 44 представників відділу Ascomycota на макрофітах озер Шацького НПП. Ще один гриб із Шацького НПП наводиться В.П. Гелютою (2007) у статті "Нові знахідки видів роду *Mutinus* Fr. (Phallaceae) в Україні". Додамо, що в Національному гербарії Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України зберігаються зразки борошністороссяних грибів, зібраних В.П. Гелютою на цій заповідній території в 1988 р. Однак усі

наведені відомості стосуються головним чином мікроміцетів, макроміцети ж, за виключенням дискорміцетів, не збиралися. Щоб ліквідувати цю прогалину, в 1988, 1998, 2001, 2004 та 2006 рр. було проведено спеціальне мікологічне обстеження парку, в результаті якого виявлено 109 видів макроміцетів, що належать до 60 родів, 31 родини, 9 порядків та 2 відділів. Переважають представники порядку Agaricales (53 види або 48,6 % від загальної кількості макроміцетів, знайдених у Шацькому НПП). Крім того, до порядків, які відзначаються найбільшою видовою різноманітністю, належать також Boletales (19 видів або 17,4 %), Russulales (15 видів, або 13,8 %) та Polyporales (11 видів або 10,1 %). Разом ці чотири порядки об'єднують 89,9 % усіх макроміцетів, відомих на території парку. З родин найбільшими були Tricholomataceae (16 видів), Russulaceae (15), Agaricaceae й Boletaceae (по 8) та Amanitaceae (7 видів). У цілому до цих родин належать 54 види грибів, що становить 49,5 % видового складу макроміцетів парку. Найкраще представленими родами є *Russula* Pers. (10 видів), *Amanita* Pers. (7) та *Suillus* Grey (5), які об'єднують 20,1 % видів, зареєстрованих у парку. Решта родів налічують від одного до чотирьох видів.

Виявлені макроміцети Шацького НПП належать до п'яти еколого-трофічних груп (мікоризоутворювачів, ксилотрофів, гумусових сапротрофів, підстилочних сапротрофів та бріотрофів). Переважають мікоризні гриби (47 видів, що становить 43,1 % від загальної їх кількості у парку). Серед них найчастіше траплялися *Amanita muscaria*, *Boletus badius*, *Lactarius helvus*, *L. rufus*, *Leccinum aurantiacum*, *L. scabrum*, *Gyroporus cyanescens*, *Scleroderma citrinum*, *Suillus granulatus*, *S. luteus* та *Russula adusta*. Також знайдено чотири види рідкісних мікоризних грибів – *Cortinarius violaceus*, *C. armillatus*, *Gomphidius roseus* та *Lactarius trivialis*.

Ксилотрофи є другою за величиною еколого-трофічною групою (28 видів або 25,7 %). Серед них найзвичайнішими були *Auriscalpium vulgare*, *Armillaria mellea*, *Crucibulum laeve*, *Pluteus cervinus*, *Hypholoma capnoides*, *H. fasciculare*, *Laetiporus sulphureus*, *Lenzites betulina*, *Mycena galericulata* та *Trametes gibbosa*. Три види, які входять до цієї групи, виявились рідкісними в Україні. Це *Lentinus tigrinus*, *Phaeolus schweinitzii* та *Volvariella bombycina*. Вони вважаються також рідкісними в ряді країн Центральної та Західної Європи, де охороняються (Wojewoda, Jawrnowicz, 1992; Garnweidner, 1993; Grünert, Grünert, 1995). До ксилотрофів належать *Armillaria mellea*, *Pleurotus ostreatus* та *Phaeolus schweinitzii* – паразити, які оселяються на живих деревах і сприяють швидкому руйнуванню деревини, проте на території Шацького НПП ми їх знаходили зрідка.

Гумусові сапротрофи представлені 22 видами, що становить 20,1 % від загальної кількості макроміцетів, знайдених у парку. З них найчастіше трапляються *Agaricus arvensis*, *Coprinus atramentarius*, *C. comatus*, *Macrolepiota excoriata*, *M. procera* та *Marasmius oreades*. Два види виявились рідкісними. Це *Mutinus ravenelii* та *Agaricus urinascens*. Першого з них запропоновано В.П. Гелютою (2005) включити до нового видання Червоної книги України, надавши йому статус рідкісного III категорії.

З підстилкових сапротрофів на території парку знайдено лише 10 видів (9,2%). Найчастіше траплялися *Clitocybe gibba*, *Infundibulicybe geotropa* та *Marasmius androsaceus*. Один вид належав до групи бріотрофів це *Galerina hypnorum*.

Найбільша різноманітність макроміцетів Шацького НПП виявлена в лісових фітоценозах, де у соснових лісах було зібрано 50 видів у дубово-соснових 26, в березових 23 і один у вільховому лісі. У лучних фітоценозах знайдено 11 видів, в антропогенно-трансформованих фітоценозах виявлено 7 видів і також один вид був знайдений у прибережно-чагарникових заростях.

Серед макроміцетів, зареєстрованих у парку, є багато загальновідомих їстівних грибів, в тому числі і цінних, які за смаковими якостями належать до першої чи другої категорії. Ряд інших видів, хоча і є їстівними, не мають такого практичного значення. В цілому їстівними виявились 62 види, а 9 належать до числа отруйних. Регулярно в їжу використовується біля 20 видів. Це насамперед *Armillaria mellea*, *Boletus edulis*, *B. badius*, *B. pinicola*, *Leccinum aurantiacum*, *L. scabrum*, *L. versipelle*, *Cantharellus cibarius*, *Macrolepiota procera* (лише останніми роками), *Suillus granulatus*, *S. luteus* та *Cortinarius caperatus*. До найбільш розповсюджених отруйних грибів належать *Amanita muscaria* та *A. pantherina*. Тут також відомі і смертельно отруйні види – *Amanita phalloides*, *Clitocybe dealbata*, *Hypholoma fasciculare* та *Paxillus involutus*.

Нижче наводимо список видів макроміцетів, зареєстрованих на дослідженій території. Для кожної знахідки вказуються точне місцезнаходження, ценоз та дата збору. Зразки, датовані 1988 р., зібрані та визначені В.П. Гелютою, 1998, 2001 та 2004 рр., – І.С. Бесєдіною, 2006 р. – О.П. Висоцькою, тому у списку прізвища цих колекторів не вказуються. Таксони у списку розміщені за системою, прийнятою у 10-му виданні мікологічного словника Айнсворта та Бісбі (Kirk et al., 2008).

ASCOMYCOTA ASCOMYCETES

PEZIZALES

Pezizaceae

Peziza repanda Pers. (М.Ф. Смицкая, 1980)

Pyronemataceae

Geopora tenuis (Fuckel) T. Schumach. (М.Ф. Смицкая, 1980)

Rhizinaceae

Rhizina undulata Fr. – західні околиці с. Вільшанка, 12.07.2006.

BASIDIOMYCOTA BASIDIOMYCETES

AGARICALES

Agaricaceae

Agaricus arvensis Schaeff. – пд. берег оз. Світязь, лука, 11.07.2006.

Agaricus bisporus (J.E. Lange) Imbach – пд. берег оз. Світязь, лука, 12.07.2004.

Agaricus silvaticus Schaeff. – пд.-зх. берег оз. Світязь, узлісся соснового лісу, 10.07.2006.

Agaricus urinascentis (Jul. Schäff. & F.H. Müller) Singer – пд. берег оз. Світязь, лука, 12.07.2004.

Chlorophyllum rhacodes (Vittad.) Vellinga – пд. берег оз. Світязь, лука, 07.08.2001.

Cystoderma amianthinum (Scop.) Fayod – пд.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 31.07.1998.

Macrolepiota excoriata (Schaeff.) M.M. Moser – пд. берег оз. Світязь, лука, 07.08.2001.

Macrolepiota procera (Scop.) Singer – околиці с. Вільшанка, берег р. Західний Буг, лука, 12.07.2006.

Amanitaceae

Amanita citrina (Pers.) Pers. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 10.08.2001, 12.06.2004.

Amanita fulva (Schaeff.) Fr. – зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс чорничниковий, 11.07.2006.

Amanita gemmata (Fr.) Bertill. – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 12.06.2004.

Amanita muscaria (L.) Lam. – зх. околиці с. Світязь, сосновий ліс, 12.06.2004; пд.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 10.07.2006.

Amanita pantherina (DC.) Krombh. – пд.-зх. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 31.07.1998.

Amanita phalloides (Vail. ex Fr.) Link – пд.-зх. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Amanita rubescens Pers. – пд.-зх. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 12.06.2004, 30.09.2006.

Coprinaceae

Coprinus atramentarius (Bull.: Fr.) Fr. – північні околиці с. Світязь, на ґрунті, 30.09.2006.

Coprinus comatus (O.F. Mull.: Fr.) Gray – пд. берег оз. Світязь, лука, 11.07.2006.

Coprinellus disseminatus (Pers.) J.E. Lange – пд.-зх. берег оз. Світязь, мішаний ліс, на пеньку дикої груші, 30.09.2006.

Coprinellus domesticus (Bolton) Vilgalys, Hopple & Jacq. Johnson – зх. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 12.07.2006.

Coprinellus micaceus (Bull.) Vilgalys, Hopple & Jacq. Johnson – пд.-зх. берег оз. Світязь, мішаний ліс, на пеньку дикої груші, 30.09.2006.

Entolomataceae

Entoloma clypeatum (L.) P. Kumm. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 12.07.2006.

Lycoperdaceae

Lycoperdon excipuliforme (Scop.) Pers. – пд. берег оз. Світязь, лука, 10.08.2001.

Lycoperdon perlatum Pers. – пд. берег оз. Світязь, лука, 10.08.2001; зх. околиці с. Світязь, 30.09.2006.

Lycoperdon pyriforme Schaeff. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 10.08.2001.

Lycoperdon utriforme Bull. – пд. берег оз. Світязь, лука, 10.08.2001.

Marasmiaceae

Armillaria mellea (Vahl) P. Kumm. – пд. берег оз. Світязь, мішаний ліс, на дубі, 30.09.2006.

Marasmius androsaceus (L.) Fr. – зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс чорничниковий, на опалій хвої сосни, 11.07.2006; пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Marasmius oreades (Bolton) Fr. – пд. берег оз. Світязь, лука, 31.07.1998, 10.07.2006; околиці с. Вільшанка, сх. берег р. Західний Буг, 12.07.2006.

Nidulariaceae

Crucibulum laeve (Huds.) Kambly – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, на опавших тонких гілках, 30.09.2006.

Cyathus striatus (Huds.) Willd. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, на опалих гілках та листі, 30.09.2006.

Pleurotaceae

Pleurotus ostreatus (Jacq.) P. Kumm. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, на стовбурі тополі, 12.07.2006.

Pluteaceae

Pluteus cervinus P. Kumm. – зх. частина с. Світязь, на пеньку берези, 11.07.2006.

Volvariella bombycina (Schaeff.) Singer – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, на живому дереві берези, 12.09.2006.

Strophariaceae

Galerina hypnorum (Schrank) Kühner – пн. берег оз. Світязь, сосновий ліс, на ґрунті, серед моху, 07.08.2001.

Hypholoma capnoides (Fr.) P. Kumm – зх. околиці с. Вільшанка, сосновий ліс, при основі стовбура сосни, 12.07.2006.

Hypholoma fasciculare (Huds.) P. Kumm. – с. Світязь, на пеньку груші, фруктовий сад, 11.09.2006.

Kuehneromyces mutabilis (Schaeff.) Singer & A.H. Sm. – зх. частина с. Світязь, на пеньку липи, 11.09.2006.

Tricholomataceae

Ampulloclitocybe clavipes (Pers.) Redhead – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 30.09.2006.

Cantharellula umbonata (J.F. Gmel.) Singer – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, серед моху, 30.09.2006.

Clitocybe dealbata (Sowerby) Gillet – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 30.09.2006.

Clitocybe gibba (Pers.) P. Kumm. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс 12.07.2006.

Clitocybe odora (Bull.) P. Kumm. – пд.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 10.07.2006.

Gymnopus dryophilus (Bull.) Murrill – пн. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 31.07.1998.

Infundibulicybe geotropa (Bull.) Harmaja – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 12.07.2006.

Laccaria bicolor (Maire) P.D. Orton – зх. околиці с. Вільшанка, сосновий ліс, 12.07.2006.

Laccaria laccata (Scop.) Cooke – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Lepista nuda (Bull.) Cooke – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Mycena alcalina (Fr.) P. Kumm. – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, на пеньку сосни, 07.08.2001.

Mycena galericulata (Scop.) Gray – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, на пеньку, вкритому мохом, 30.09.2006.

Mycena inclinata (Fr.) Quél. – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, на залишках деревини, 30.09.2006.

Rhodocollybia butyracea (Bull.) Lennox – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 30.09.2006.

Rhodocollybia maculata (Alb. & Schwein.) Singer – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 07.08.2001.

Tricholomopsis rutilans (Schaeff.) Singer – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Boletales Boletaceae

Boletus edulis Bull. – західніше оз. Світязь, сосновий ліс на днах, 09.09.1988, В.П. Гелюта; пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Boletus badius (Fr.) Fr. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Boletus pinicola Rea – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 30.09.2006.

Boletus subtomentosus L. – пн. берег оз. Світязь, узлісся мішаного лісу, серед моху, 30.09.2006.

Leccinum aurantiacum (Bull.) Gray – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Leccinum scabrum (Bull.: Fr.) Gray – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Leccinum versipelle (Fr. & Hök) Snell – околиці оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Tylopilus felleus (Bull.) P. Karst. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Suillaceae

Suillus bovinus (Pers.: Fr.) Kuntze – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 07.08.2001, 30.09.2006.

Suillus granulatus (L.: Fr.) Snell – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 30.09.2006.

Suillus luteus (L.: Fr.) Gray – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 30.09.2006.

Suillus piperatus (Bull.) Kuntze – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 30.09.2006.

Suillus variegatus (Sw.) Kuntze – пн. берег оз. Світязь, узлісся мішаного лісу, 30.09.2006.

Gomphidiaceae

Gomphidius roseus (Fr.) Fr. – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 31.07.1998.

Gyrodontaceae

Gyroporus cyanescens (Bull.: Fr.) Quel. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Hygrophoropsidaceae

Hygrophoropsis aurantiaca (Wulfen) Maire – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 30.09.2006.

Paxillaceae

Paxillus involutus (Batsch) Fr. – пн.-зх. берег оз. Світязь, березняк, 31.07.1998; зх. околиці с. Вільшанка, сосновий ліс, 12.07.2006.

Tapinella atrotomentosa (Batsch) Šutara – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 12.09.2006.

Sclerodermataceae

Scleroderma citrinum Pers. – зх. околиці с. Вільшанка, сосновий ліс, 12.07.2006.

Cantharellales

Cantharellaceae

Cantharellus cibarius Fr. – зх. околиці с. Вільшанка, сосновий ліс, 12.07.2006.

Cortinariales

Cortinariaceae

Cortinarius alboviolaceus (Pers.) Fr. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Cortinarius armillatus (Alb. & Schwein.) Fr. – зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс чорничниковий, 11.07.2006.

Cortinarius caperatus (Pers.) Fr. – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 30.09.2006.

Cortinarius violaceus (L.) Gray – пн. берег оз. Світязь, узлісся мішаного лісу, 30.09.2006.

Gymnopilus junonius (Fr.) P.D. Orton – с. Світязь, фруктовий сад, на пеньку груші, 11.09.2006.

Hymenochaetales

Hymenochaetaceae

Coltricia perennis (L.) Murrill – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 07.08.2001; зх. околиці с. Вільшанка, сосновий ліс, 12.07.2006.

Phallales

Phallaceae

Mutinus ravenelii (Berk. & M.A. Curtis) E. Fisch. – пд.-зх. берег оз. Світязь, вільховий ліс, перша декада серпня 2006 р., зібр. Т.В. Фіцайло (В.П. Гелюта, 2007).

Polyporales

Fomitopsidaceae

Laetiporus sulphureus (Bull.) Murrill – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, на стовбурі дуба, 12.09.2006.

Phaeolus schweinitzii (Fr.) Pat. – зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс чорничниковий, на стовбурі сосни, 11.07.2006.

Piptoporus betulinus (Bull.) P. Karst. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, на поваленому стовбурі берези, 30.09.2006.

Ganodermataceae

Bjerkandera adusta (Willd.) P. Karst. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, на пеньку, 30.09.2006.

Ganoderma applanatum (Pers.) Pat. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, на пеньку сосни, 30.09.2006.

Polyporaceae

Cerrena unicolor (Bull.) Murrill – зх. частина с. Світязь, на пеньку клена, 30.09.2006.

Lentinus tigrinus (Bull.) Fr. – пн. берег оз. Світязь, на живих та відмерлих гілках верби, 10.07.2006; околиці с. Вільшанка, сх. берег р. Західний Буг, на вербі, 12.07.2006.

Lenzites betulina (L.) Fr. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, на поваленій березі, 30.09.2006.

Trametes gibbosa (Pers.) Fr. – пн.-зх. берег, с. Вільшанка, сосновий ліс, на пеньку сосни, 12.07.2006.

Trametes versicolor (L.) Lloyd – зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс чорничниковий, на поваленому стовбурі сосни, 11.07.2006.

Schizophyllaceae

Schizophyllum commune Fr. – пд.-зх. берег оз. Світязь, дерев'яний місток біля озера, на деревині, 11.07.2006.

Russulales

Auriscalpiaceae

Auriscalpium vulgare Gray – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, на шишках сосни, 07.08.2001; зх. берег околиці оз. Світязь, сосновий ліс чорничниковий, на шишках сосни, 11.07.2006; зх. берег с. Вільшанка, сосновий ліс, на шишках сосни, 12.07.2006.

Russulaceae

Lactarius camphoratus (Bull.) Fr. – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 30.09.2006.

Lactarius helvus (Fr.) Fr. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Lactarius rufus (Scop.) Fr. – пн.-зх. берег оз. Світязь, сосновий ліс, 07.08.2001.

Lactarius trivialis (Fr.) Fr. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Russula adusta (Pers.) Fr. – зх. околиці с. Вільшанка, сосновий ліс, 12.07.2006.

Russula aeruginea Fr. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Russula claroflava Grove – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 12.07.2006.

Russula cyanoxantha (Schaeff.) Fr. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Russula emetica (Schaeff.) Pers. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Russula fellea (Fr.) Fr. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 12.07.2006.

Russula flava Lindl. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Russula fragilis (Pers.) Fr. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Russula sanguinea (Bull.) Fr. – пн. берег оз. Світязь, мішаний ліс, 30.09.2006.

Russula violacea Quel. – пн. берег оз. Світязь, узлісся мішаного лісу, 30.09.2006.

Література

Андрианова Т.В. Фітотрофні мітоспорові гриби Шацького національного природного парку // Укр. ботан. журн. - 1999. - Т. 56, вип. 5. - С. 466-477.

Гелота В.П. Флора грибів України. Мучнисторосяні гриби. - К.: Наук. думка, 1989. - 256 с.

Гелота В.П., Висоцька О.П. Нові знахідки видів роду *Mutinus* Fr. (Phallaceae) в Україні // Укр. ботан. журн. - 2007. - Т. 64, вип. 3. - С. 454-459.

Дудка І.О. Нові для України види грибів відділу Ascomycota s.l. на водних макрофітах озер Шацького національного природного парку // Збірник наук. праць "Проблеми охорони генофонду природи Полісся". - Луцьк: Надтир'я, 2001. - С. 31-36.

Заповідники і національні природні парки України / Ред. Шевчук В., Стеценко М., Шеляг-Сосонко Ю. та ін. - К.: Вища школа, 1999. - 232 с.

Смицька М.Ф. Флора грибів України. Оперкулятні дискосице-ти. - К.: Наук. думка, 1980. - 224 с.

Garnweidner E. Encyklopedia kieszonkowa. Grzyby. - Warszawa: Muza S.A., 1993. - 254 s.

Grünert H., Grünert R. Leksykon przyrodniczy. Grzyby. - Warszawa: Geo Center, 1995. - 288 s.

Kirk P.M., Cannon P.F., Minter D.W., Stalpers J.A. Ainsworth & Bisby's dictionary of the fungi. Tenth Edition. - Egham: CAB International, 2008. - 759 p.

Wojewoda W., Jawrynowicz M. Czerwona lista grzybow wielkoowocnikowych zagrożonych w Polsce. In: Lista roślin zagrożonych w Polsce (wyd. 2). Instytut Botaniki im. W. Szafera, Polska Akademia Nauk. - Kraków, 1992. - S. 27-56.

ПЕРШІ ВІДОМОСТІ ПРО МІКСОМІЦЕТИ ЧЕРЕМСЬКОГО ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА (ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ)

Т.І. Кривомаз

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України

Черемський природний заповідник (ЧПЗ) створений у Волинській області Указом Президента України від 19 грудня 2001 року № 1234 на базі Черемського заказника загальнодержавного значення та його охоронної зони, а також трьох заказників місцевого значення: орнітологічного "Урочище Сузанка", загальнозоологічного "Карасинський" та ботанічного "Карасинський ялинний-1". Заповідник розташований у північній частині Маневицького р-ну Волинської області на межі з Рівненською областю, за 6 км на північ від с. Замостя. За геоботанічним районуванням територія заповідника відноситься до Заріченсько-Висоцько-Сарненського району соснових лі-

сів чорницево-зеленомохових і боліт різних типів, Ковельсько-Сарненського (Західнополіського) округу Поліської підпровінції Східно-Європейської провінції широколистяних лісів. Загальна площа його становить 2975,7 га (Дідух, 2003).

В заповіднику відмічено різні типи рослинності: водна, болотна, лучна, лісова тощо. Черемське осоково-сфагнове болото (місцева назва "Чірмуське"), яке займає центральну частину заповідника, належить до категорії водно-болотних угідь міжнародного значення і охороняється згідно із вимогами Рамсарської конвенції. Найпоширенішою є лісова рослинність (64,5%). Серед насад-